

Υπουργείο Εργασίας: Υψηλότερες επικουρικές συντάξεις για τους νέους με τον «ατομικό κουμπαρά»

Συζητείται αύριο στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής (δεύτερη ανάγνωση) το νομοσχέδιο «Ασφαλιστική μεταρρύθμιση για τη νέα γενιά». Την Τετάρτη 1 Σεπτεμβρίου θα εισαχθεί προς συζήτηση και ψήφιση στην Ολομέλεια της Βουλής.

Η κυριότερη αλλαγή που φέρνει το νομοσχέδιο είναι η **εισαγωγή του συστήματος του «ατομικού κουμπαρά»**, που εφαρμόζεται με επιτυχία σε ανεπτυγμένες ευρωπαϊκές χώρες εδώ και αρκετές δεκαετίες. Θα επιτρέψει στους νέους ασφαλισμένους να αποκτήσουν μεγαλύτερο έλεγχο της επικουρικής τους σύνταξης και εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε σημαντικά **υψηλότερες συντάξεις για τους νέους ασφαλισμένους**, χωρίς να επηρεάζονται οι παλιοί ασφαλισμένοι και οι συνταξιούχοι.

Πώς θα λειτουργεί το νέο σύστημα

Αντί ενός γενικού «κορβανά» για τις επικουρικές, στον οποίο σήμερα τοποθετούνται οι εισφορές των σημερινών εργαζομένων και κατευθύνονται στην πληρωμή των επικουρικών συντάξεων των σημερινών συνταξιούχων, υιοθετείται –όπως προαναφέρθηκε- **η λογική του «ατομικού κουμπαρά» για τον κάθε νέο που θα συμμετάσχει στο νέο σύστημα**. Ειδικότερα, οι εισφορές των νέων θα αποταμιεύονται και θα επενδύονται, δημιουργώντας ένα αποθεματικό, από το οποίο θα πληρωθούν οι μελλοντικές τους συντάξεις. **Οι εισφορές που πληρώνει ο κάθε νέος εργαζόμενος θα πηγαίνουν στη δική του σύνταξη**, η οποία θα υπολογίζεται στη βάση του σωρευμένου ποσού εισφορών και αποδόσεων.

Το ύψος των εισφορών για το νέο επικουρικό σύστημα παραμένει ως έχει. Δηλαδή 6,5% μέχρι τα μέσα του 2022 και 6% από εκεί και πέρα για τους μισθωτούς και βάσει ασφαλιστικής κλάσης για τους αυτοαπασχολούμενους.

Το αποθεματικό αυτό το διαχειρίζεται **ένα νέο δημόσιο ταμείο**, το ΤΕΚΑ, που θα επενδύει τις αποταμιεύσεις. Θα υπάρχουν και τρία επενδυτικά προφίλ, μεταξύ των οποίων θα διαλέγει ο ασφαλισμένος: το «συντηρητικό», το «ισορροπημένο» και το «επιθετικό», με δυνατότητα αλλαγής ανά πενταετία. **Το σύστημα αυτό ισχύει σε προηγμένες χώρες όπως η Σουηδία, η Δανία, η Ολλανδία και έχει αποδειχθεί ότι μπορεί να οδηγήσει σε επικουρικές συντάξεις μεγαλύτερες από 43% μέχρι 68%.**

Συμπερασματικά, με το νομοσχέδιο εισάγονται στοιχεία κεφαλαιοποιητικού συστήματος στις επικουρικές συντάξεις για τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας (από 1^η Ιανουαρίου 2022) που είναι υπόχρεοι επικουρικής ασφάλισης και εθελοντικά για εργαζόμενους και αυτοαπασχολούμενους έως 35 ετών.

Η Ελλάδα προχωρά έτσι με καθυστέρηση στον δρόμο που έχουν ακολουθήσει ήδη πολλές ανεπτυγμένες χώρες. Είναι ενδεικτικό ότι **στις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ πάνω από το 50% του εργατικού δυναμικού καλύπτεται συμπληρωματικά από κάποιο κεφαλαιοποιητικό πρόγραμμα ασφάλισης**. Σε χώρες όπως η Σουηδία, η Φινλανδία, η Ολλανδία, η Δανία, το ποσοστό

των εργαζομένων που καλύπτονται από κεφαλαιοποιητικά συνταξιοδοτικά προγράμματα υπερβαίνει το 80%.

Γιατί είναι απαραίτητη η μεταρρύθμιση

Με τη μεταρρύθμιση αυτή ευθυγραμμίζομαστε με αυτά που ισχύουν εδώ και χρόνια σε όλη την Ευρώπη, για πολύ συγκεκριμένους λόγους:

Πρώτον, γιατί το υφιστάμενο εξολοκλήρου διανεμητικό σύστημα λειτουργεί αποτελεσματικά όταν πολλοί εργαζόμενοι χρηματοδοτούν με τις εισφορές τους τις συντάξεις λίγων συνταξιούχων. Αυτό ίσχυε στο παρελθόν, αλλά όχι πια.

Δεύτερον, γιατί οι νέοι ασφαλισμένοι θα έχουν έλεγχο πάνω στη σύνταξή τους και το ύψος της.

Τρίτον, γιατί θα αναπτυχθεί με το νέο σύστημα του ατομικού κουμπαρά η ιδέα της αποταμίευσης και με αυτό τον τρόπο θα γίνουν παραπάνω επενδύσεις και θα ενισχυθεί τελικά η ανάπτυξη.

Τέταρτον, γιατί όπως έχουν δείξει παρόμοια εγχειρήματα στις άλλες χώρες της Ευρώπης, τελικά, μέσω της καλύτερης επένδυσης των αποταμιεύσεων του νέου ασφαλισμένου, οι συντάξεις που θα δοθούν θα είναι μεγαλύτερες.

Τι κερδίζουν οι νέοι

Για παράδειγμα, σύμφωνα με τις μελέτες και τις προβολές που έχουν γίνει, η μηνιαία επικουρική σύνταξη εργαζόμενου που αμείβεται με τον κατώτατο μισθό (650 ευρώ) και διαθέτει 40 χρόνια ασφάλισης διαμορφώνεται με το υφιστάμενο σύστημα στα 153 ευρώ. Με το νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα η σύνταξη μπορεί να ανέλθει στα 219 ευρώ, να αυξηθεί δηλαδή κατά 43%, με αποδόσεις ίσες με τον μέσο όρο των κεφαλαιοποιητικών συνταξιοδοτικών συστημάτων των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ. Μπορεί δε να αυξηθεί ακόμα περισσότερο, στα 257 ευρώ (+68% σε σχέση με το υφιστάμενο σύστημα) εάν επιτευχθούν αποδόσεις ίσες με τη μέση ετήσια απόδοση των αποθεματικών του ΕΦΚΑ που διαχειρίζεται το Μικτό Αμοιβαίο Κεφαλαίο της ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών.

Δημόσια επικουρική σύνταξη με διπλή δικλείδα ασφαλείας

Η αντιπολίτευση μιλά για «ιδιωτικοποίηση της κοινωνικής ασφάλισης», πράγμα απολύτως ψευδές. **Η νέα επικουρική παραμένει δημόσια.**

Μιλά για «τζόγο» με τα χρήματα των ασφαλισμένων. Τζόγος θα υπήρχε αν κινδύνευαν οι αποταμιεύσεις των ασφαλισμένων. Όμως, το νέο σύστημα συνοδεύεται από **διπλή δικλείδα ασφαλείας**:

Η πρώτη, που αφορά στους νέους ασφαλισμένους, είναι η **εγγύηση του Δημοσίου περί μη αρνητικής απόδοσης**. Κάτι που σημαίνει ότι ακόμα και στην απίθανη περίπτωση που κάτι πάει στραβά στις διεθνείς αγορές και δεν πάνε καλά οι επενδύσεις, κανείς δεν θα πάρει επικουρική σύνταξη χαμηλότερη από αυτή που αντιστοιχεί στις εισφορές που κατέβαλε, **συν τον πληθωρισμό**. Πάντως, το πιθανότερο είναι ότι η εγγύηση αυτή να μην χρειαστεί να ενεργοποιηθεί, αν ληφθεί υπόψη η θετική εμπειρία χωρών όπως

η Σουηδία, όπου κεφαλαιοποιητικά ασφαλιστικά συστήματα λειτουργούν για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Και η δεύτερη που αφορά στους σημερινούς ασφαλισμένους και συνταξιούχους, έγκειται στην δέσμευση ότι από τη σχεδιαζόμενη μεταρρύθμιση **δεν θα επηρεαστεί ούτε η καταβολή ούτε το ύψος των επικουρικών συντάξεων του υφιστάμενου συστήματος**, θα υπάρξει μάλιστα ρητή εγγύηση στο νόμο επ' αυτού. Και τούτο διότι **όποιο χρηματοδοτικό κενό υπάρχει θα καλυφθεί χωρίς προβλήματα από τον προϋπολογισμό**.

Τέλος, όσον αφορά το πολυσυζητημένο «κόστος μετάβασης», οι μελέτες δείχνουν ότι το **καθαρό κόστος για τα επόμενα 50 χρόνια είναι 120 εκατ. ευρώ τον χρόνο**, ενώ σήμερα δίνουμε 15 δισ. το χρόνο για τη στήριξη του συνταξιοδοτικού συστήματος. Είναι λοιπόν πλήρως αστήρικτη η κριτική για τα 120 εκατ. ευρώ επιπλέον, τα οποία θα διασφαλίσουν υψηλότερες συντάξεις για τους νέους. Και πολύ περισσότερο επειδή η κριτική αυτή παραβλέπει τελείως το λεγόμενο «μέρισμα ανάπτυξης», δηλαδή τις επενδύσεις που θα προκύψουν από τις αποταμιεύσεις και τα έσοδα που θα δημιουργηθούν.